

ЕВРОПА ПРЕЗ 1922 ГОДИНА ОТ ДИМО КИОРЧЕВ.

Това сж политически прегледи, които в продължение на целата 1922 година се печатаха в редактираното от сжщия автор списание „Пролом“. И никак не е сгрешил автора, като е послушал сжветите на свои приятели да ги издаде в отделна книга под горния надслов. Защото между всичките тези статии се сжзира една сжединителна нишка и тжкмо тя им предава нещо завжршено. Тя е оная строга последователност у победителите кжм грубия интерес. За охраната на тоя интерес те си служат с простени и непростени средства. Нещо по-вече — те сж готови дори от договорите за мир да направат един парцал хартия.

На всека страница от тая интересна книга човек се натжква на срамни комбинации и политически мошеничества. В дребни штрихи авторжт е отбелезал всички ония мизерии, които на прост език се казват: дипломация. Думата е за оная дипломация, която сжсипа покоя и благосжстоянието на света сжс своите 14 протестантски лжжи. И срамно и мжчио ви става, като си помислите, че това юдино хоро продължава и днес, когато света изнемогва под кржста на страданието. И вам се иска да заплюете тия „меродавни личности“ и да се отвратите от техните дела. У вас се насажда още по-дълбоко омразата и отвращението от тоя ред. Вие сякаш се пресищате от прехвалената „култура“ на запада и ви се иска да останете за винаги „балкански варварин“. В един порив на благороден гнев вам се иска едно истинско и бжрзо сжбуждане на народите. И това меншество от охранени безделници, което дирижира световния мир, да бжде захвжрлено в архивата. . . . А измжчените народи сами да се разберат и да царува за винаги мир и братство. И колко малко се иска за това! „Пред човечеството, казва Гогол, се открива само един пжт кжм истината — и вжпреки това то избира за там все тесните и стржмни пжтеки“.

От тая книга поне сега ние можем да разберем, че не сме били центжра на вниманието в света. За нас особено ясна става следующата формула: „силата господствува над всичките ни морални и логически построения и прави от тех само тогава политически истини, когато може да ги наложи“. Но още по-ясна става за нас друга истина — за нас, политическите слепци на балканите. Ние виждаме какви грамадно сложни интереси имат на изток великите сили — че за тия интереси те сж готови всеки момент да те смачкат, или пжк за своя охрана да те изтискат като лимон. Виждаме нещо повече — че две велики сили изведнаж могат да изгладат